

К. М. Татуревич, І. В. Віщун

ВОЛОНТЕРСТВО СЬОГОДЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ВАЖЛИВІСТЬ

Анотація: волонтерство – це форма громадянської активності, яка базується на безкорисливості та бажанні допомагати оточуючим.

Представлено причини, чому волонтерство сьогодні настільки важливе та які яскраві приклади ми можемо спостерігати.

Ключові слова: волонтерство, Україна, допомога, взаємодопомога, соціальна згуртованість, громадянське суспільство, благодійність.

Annotation: Volunteering is a form of civic engagement based on altruism and a desire to help others.

The reasons why volunteering is so important today and the striking examples we can observe are presented.

Keywords: volunteering, Ukraine, assistance, mutual aid, social cohesion, civil society, charity.

Сучасні дослідники суспільства – соціологи, правознавці, політологи – вважають волонтерський рух дієвим засобом збереження й зміцнення суспільних та загальнолюдських цінностей, можливістю особистісного зростання індивіду шляхом усвідомлення свого власного гуманістичного потенціалу. Сьогодні тема сучасного українського волонтерства надзвичайно поширена і популярна в суспільному дискурсі

Про волонтерський рух в Україні сьогодні з захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. Розквіт волонтерської діяльності у нас припав на час Революції Гідності і початок війни на Донбасі. У надзвичайно складний період саме цей рух об'єднав суспільство, створив дієву структуру громадських організацій, груп людей, готових взяти на себе вирішення найбільш нагальних і болючих проблем держави.

Волонтерство в Україні, особливо в останні роки, перетворилося не просто на добру справу, а на справжній рух, який об'єднує мільйони людей. Воно стало синонімом взаємодопомоги, співчуття та небайдужості, а також життєво необхідною опорою для суспільства, економіки та армії.

Ключові причини, чому волонтерство справді важливе:

- Підтримка Збройних сил та обороноздатності країни: Волонтери активно допомагають забезпечувати армію необхідним обладнанням, амуніцією, ліками, транспортом та іншими ресурсами, які не завжди можуть бути оперативно забезпечені державою. Це суттєво підвищує боєздатність військових та захист країни.
- Гуманітарна допомога: Волонтери забезпечують постраждалих від війни людей житлом, продуктами харчування, ліками, одягом та іншими необхідними речами. Вони також допомагають евакуювати людей із зон бойових дій і надавати психологічну підтримку постраждалим.
- Соціальна єдність і моральна підтримка: Волонтерство сприяє об'єднанню українців навколо спільної мети — допомоги та підтримки країни у важкий час. Це формує сильну спільноту, де кожен може відчути свою відповідальність і вклад у перемогу. Таке об'єднання має важливе моральне значення для всього суспільства.
- Розвиток громадянського суспільства: Волонтерство в Україні показало неймовірний рівень активності громадян, здатних самостійно організуватися та допомагати у найскладніших умовах. Це сприяє розвитку громадянського суспільства, де люди не покладаються лише на державу, а беруть ініціативу у свої руки, що зміцнює демократичні процеси і формує відповідальність за майбутнє країни.
- Відновлення після війни: Волонтерські ініціативи допомагають у відбудові зруйнованих міст, інфраструктури та домівок. Після завершення активних бойових дій волонтери будуть відігравати важливу роль у відновленні країни, допомагаючи

повернути людей до нормального життя та відновити економіку.

- Міжнародна підтримка: Українські волонтерські організації часто співпрацюють з міжнародними партнерами, допомагаючи залучати підтримку від закордонних благодійників та урядів. Це також підвищує обізнаність світової спільноти про ситуацію в Україні та дозволяє залучати додаткові ресурси для боротьби з викликами війни.

Волонтерство в Україні стало одним із ключових елементів підтримки в часи війни, допомагаючи не лише матеріальними ресурсами, але й об'єднуючи суспільство та зміцнюючи дух нації.

Волонтерство досить багато зробило та робить для нашої держави під час війни. Ось декілька яскравих прикладів.

- Фонд Сергія Притули: Однією з найбільш гучних волонтерських акцій став збір коштів на безпілотники Bayraktar. За три дні було зібрано 600 мільйонів гривень, але турецька компанія надала їх безкоштовно. Гроші використали для придбання супутника, що допомагає українським військовим в розвідці
- Фонд «Razom for Ukraine»: Ця організація забезпечує українських захисників медичними засобами, раціями, цивільними дронами та іншими товарами. Крім того, фонд підтримує гуманітарні проекти та надає гранти локальним організаціям у прифронтових регіонах
- Фонд «Повернись живим»: Цей фонд з перших днів війни займається забезпеченням української армії необхідним спорядженням. Завдяки небайдужим людям, фонд зібрав мільйони гривень і врятував життя багатьох військовослужбовців.
- Фонд «Таблеточки»: Фонд, який допомагає дітям з онкологічними захворюваннями. Волонтери «Таблеточок» організують збір коштів на лікування, забезпечують дітей медикаментами та необхідними речами.
- Фонд «Всі разом»: Цей фонд об'єднує зусилля волонтерів для допомоги переселенцям. Вони надають житло, продукти харчування, одяг та психологічну підтримку тим, хто був змушений покинути свої домівки.

Кожен з нас може бути волонтером та допомагати населенню України в край важкі часи й надалі. Не обов'язково бути фінансово забезпеченим чи фізично підготовленим, оскільки можна внести вклад волонтерства в міру своєї змоги. Є кроки, які може зробити кожен з нас:

- Можна долучитися до вже існуючих організацій. Безліч з них потребують допомоги.
- Створення власного проекту може мати значний вплив.
- Спробуйте розповсюджувати інформацію. Чим більше людей дізнаються про проблеми, тим більше людей зможе допомогти. Інструментами цього способу можуть бути як соціальні мережі, так і офлайн розповсюдження.
- Підтримка словом також вкрай важлива. Не обов'язково бути психологом, аби просто вислухати людину або ж похвалити її за досягнення. Також в Україні є безліч систем надання безоплатної психологічної допомоги та емоційної підтримки, де можна спілкуватись з людьми по телефону та листуванням, тож можна долучитись до їх рядів.

Діти готують їжу, малюють листівки для військових, плетуть маскувальні сітки, долучаються до публічних акцій на підтримку України за кордоном. Наприклад, 13-річна Софія Козир з Житомира з початку повномасштабної війни разом з мамою та тіткою шие балаклави для військових. За 8 місяців роботи дівчина власноруч пошила понад 15 тисяч балаклав.

Без волонтерів не було б Майдану. Точніше, він би зібрався, але навряд чи вистояв без надійного по-справжньому народного волонтерського тилу. Всі пам'ятають, як кияни показали всій країні приклад дивовижної самоорганізації заради досягнення головної мети – змінити Україну, зробити її правовою європейською державою. Кожну добу на Хрещатик добровільно, за покликом душі приїздили і приходили тисячі містян, готових надати безкоштовну допомогу мітингувальникам. Волонтери взяли на себе велику частину роботи з облаштування комфортного перебування людей на Майдані. Вони організували польові кухні, встановлювали намети, надавали необхідну інформацію. Волонтерами ставали також і

професіонали – медики, юристи, психологи – що прагнули якимось фахово допомогти однодумцям.

Декілька років тому навіть був популярний анекдот: «Якщо українцям сказати, що для перемоги необхідна ядерна боеголовка, то її через дві години не тільки зберуть, але й привезуть волонтери. З чаєм на додачу». Це чудово показує згуртованість народу та наполегливість на досягненні мети.

Можна також привести цитату з інтерв'ю, яке дав журналістам захисник донецького аеропорту Дмитро: "Наша група трималася в аеропорту на одних волонтерах. У сам аеропорт вони не могли прорватися, але привозили допомогу на український блокпост в Піски. Вони везли їжу, предмети гігієни, одяг і взуття, тепловізори, приціли та інше спорядження. Все це нам передавали від простих українців. Держава, крім автоматів і патронів, нічого не давала. Були ще бронжилети, але дуже погані, волонтери нам привезли нормальні – 4-го класу захисту. Ми знали, що про нас пам'ятають, відчували підтримку народу".

Не буде перебільшенням сказати, що волонтерство в Україні – це потужна сила, яка здатна змінити життя людей на краще. Кожен з нас може стати волонтером, навіть якщо у нас немає багато часу чи коштів. Головне – бажання допомогти іншим і небайдужість до чужого горя.

Список використаних джерел

1. Інтернет джерело: Веб-сайт фонду «Повернись живим». Посилання на джерело: <https://savelife.in.ua/>
2. Інтернет джерело: Веб-сайт фонду «Таблеточки». Посилання на джерело: <https://tabletochki.org/>
3. Інтернет джерело: Веб-сайт фонду «Всі разом». Посилання на джерело: <https://vsirazom.ua/>
4. Центр демократії та верховенства права: «Волонтерство за рік повномасштабної війни», 2023р.
5. Т. Малезик, «Українські волонтери та фонди, які найбільше допомагають країні під час війни», 2022р.
6. Журнал NV, «Дуже важливі люди», 2023р.
7. З. Жерельнікова, Вокс Україна, «Все для фронту: благодійність та волонтерство українців з початку повномасштабної війни», 2022р.
8. О. Головка, «Волонтерство в Україні: історико-правовий аспект», 2023р.
9. М. Матяш, «Українське волонтерство – явище унікальне», 2017р.

Віщун Ігор В'ячеславович – викладач кафедри військової підготовки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, viv@vntu.edu.ua.

Татуревич Катерина Миколаївна – студент, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, viv@vntu.edu.ua.

Vishchun Igor – Lecturer at the Department of Military Training, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, viv@vntu.edu.ua.

Taturevych Kateryna – student, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, viv@vntu.edu.ua.